

SIKKERHETSDATABLAD

PD1201-KL

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommissjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato	30.07.2017
Revisjonsdato	30.07.2017

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn	PD1201-KL
Artikkelnr.	KL1201-H, KL1202-H

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Kjemikaliets bruksområde	Herder.
--------------------------	---------

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Firmanavn	Ortopro AS
Postadresse	Hardangerveien 72
Postnr.	N-5224
Poststed	NESTUN
Land	Norge
Telefon	55918860
Telefaks	55206101
E-post	kosta@ortopro.no
Hjemmeside	http://www.ortopro.no

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon	Telefon: 22 59 13 00 Beskrivelse: Giftinformasjonen
	Telefon: 110 Beskrivelse: Brannvesenet
	Telefon: 112 Beskrivelse: Politiet
	Telefon: 113 Beskrivelse: Medisinsk nødhjelp

Identifikasjon, kommentarer Døgnåpen tjeneste

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Acute Tox. 4; H302,H312;
	Skin Sens. 1; H317;
	Aquatic Chronic 3; H412;
	Asp. Tox. 1; H304;
	Skin Corr. 1B; H314;

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensetning på merkeetiketten	HEPA – Aminer, polyetylenpoly 5 -20 %, PEHA – 3,6,9,12-tetraazatetradecamethylenediamine 20 -60 %, IPA – 3-aminometyl-3,5,5-trimetylcykloheksylamin 20 -60 %
Varselord	Fare
Faresetninger	H302 Farlig ved svelging. H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene. H312 Farlig ved hudkontakt. H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne. H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon. H412 Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
Sikkerhetssetninger	P262 Må ikke komme i kontakt med øyne, huden eller klær. P264 Vask grundig etter bruk. P273 Unngå utslipp til miljøet. P280 Benytt vernehansker / verneklær / vernebriller / ansiktsskjerm. P303+P361+P353 VED HUDKONTAKT (eller håret): Tilsøtte klær må fjernes straks. Skyll / dusj huden med vann. P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. P405 Oppbevares innelåst. P501 Innhold / beholder leveres til godkjent mottak.

2.3. Andre farer

PBT / vPvB	Dette produktet er ikke selv og inneholder ikke en PBT eller vPvB.
Andre farer	Ikke kjent.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
HEPA – Aminer, polyetylenpoly	CAS-nr.: 68131-73-7 EC-nr.: 268-626-9 Indeksnr.: 612-121-00-1	Acute Tox. 4; H302,H312; Skin Corr. 1B; H314; Resp. Sens. 1; H317; Aquatic Acute 1; H400; Aquatic Chronic 1; H410;	5 -20 %
PEHA – 3,6,9,12-tetraazatetradecamethylenediamine	CAS-nr.: 4067-16-7 EC-nr.: 223-775-9 Indeksnr.: 612-064-00-2	Acute Tox. 4; H302,H312; Skin Corr. 1B; H314; Skin Sens. 1; H317; Eye Dam. 1; H318;	20 -60 %

		Aquatic Acute 1; H400;	
IPA – 3-aminometyl-3,5,5-trimetylcykloheksylamin	CAS-nr.: 2855-13-2 EC-nr.: 220-666-8 Indeksnr.: 612-067-00-9	Acute Tox. 4; H302,H312; Skin Corr. 1B; H314; Skin Sens. 1; H317; Aquatic Chronic 3; H412;	20 -60 %
Komponentkommentarer	Se avsnitt 16 for full tekst av klassifisering (1272/2008/EC)		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Tilsølte klær må fjernes straks. Kontakt alltid lege ved ubehag, irritasjon eller andre vedvarende symptomer.
Innånding	Flytt personen til frisk luft. Søk legehjelp ved ubehag.
Hudkontakt	Skyll straks med rikelig med vann. Anvend steril beskyttende bandasje. Søk legehjelp.
Øyekontakt	Skyll øynene grundig med rennende vann samtidig som øyelokkene holdes åpne. Søk legehjelp umiddelbart.
Svelging	Skyll munnen med vann og drikk rikelig med vann etterpå. Søk legehjelp umiddelbart.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Generelle symptomer og virkninger	Se avsnitt 11 for mer informasjon om symptomer og virkninger.
-----------------------------------	---

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Medisinsk behandling	Symptomatisk behandling.
----------------------	--------------------------

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler	Slukningspulver, karbondioksid, skum, vannspray.
------------------------	--

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Ingen brann- og eksplosjonsfarer er angitt.
----------------------------	---

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Selvstendig pusteapparat (SCBA). Kjemisk beskyttelsestøy.
Annen informasjon	Kontakt lokale myndigheter for avhending av slukningsvann og brannslukkingsrester.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Generelle tiltak	Håndtering i henhold til avsnitt 7.
Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Unngå innånding av damper/aerosoler. Hold ubeskyttet personell unna.
Verneutstyr	Bruk verneutstyr som beskrevet i avsnitt 8.
For innsatspersonell	Bruk verneutstyr som beskrevet i avsnitt 8. Se også avsnitt 5 ved brann.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Må ikke ikke tømmes ut i avløp.
--	---------------------------------

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Opprydding	Tørk opp med inert materiale (for eksempel sagflis, sand eller hydratisert kalsiumsilikat). Demm opp større mengder og pump over i beholdere.
------------	---

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger	For videre behandling av avfall se avsnitt 13.
-------------------	--

AVSNITT 7: HÅNDBLING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	Sørg for godt ventilert arbeidsområde eller eksosventilasjon. Unngå kontakt med hud og øyne.
------------	--

Beskyttelsestiltak

Beskyttelsestiltak	Eget utsug kreves ved sprøyting. Hold beholderne lukket.
Tiltak for å hindre brann	Holdes vekk fra antennelseskilder. Røyking forbudt!
Råd om generell yrkeshygiene	Ikke spis, drikk eller røyk under arbeidet. Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Oppbevares tørt. Oppbevares i lukket beholder. Oppbevares på et godt ventilert sted.
Forhold som skal unngås	Unngå aerosoldannelse.

Betingelser for sikker oppbevaring

Råd angående samlagring	Lagres adskilt fra syrer og forsurende stoffer.
Lagringstemperatur	Verdi: < 20 °C

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder	Herder.
------------------------	---------

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere

Annen informasjon om grenseverdier	Inneholder ingen stoffer med administrative normer.
------------------------------------	---

8.2. Eksponeringskontroll

Varselsskilt

Forholdsregler for å hindre eksponering

Egnede tekniske tiltak	Etabler stasjon for nøddusj og tilgang til øyeskylling nær arbeidsstedet.
------------------------	---

Øye- / ansiktsvern

Egnet øyebeskyttelse	Vernebriller med sideskjold eller kjemiske beskyttelsesbriller.
Øyevernutstyr	Referanser til relevante standarder: EN 166

Håndvern

Egnede hansker	Bruk godkjente vernehansker.
Egnede materialer	NBR, butylgummi, FKM eller naturgummi.
Ytterligere håndbeskyttelsestiltak	Gjennombruddstid er ikke kjent, skift hansker ofte.
Håndbeskyttelse, kommentar	Ved utvelgelse av hansker må det tas hensyn til arbeidets art, varighet for bruk, alle relevante arbeidsstedsforhold som: Andre kjemikalier som brukes, fysiske krav (beskyttelse mot snitt-/stikksår, fingerferdighet, varmebeskyttelse), potensiell reaksjon på hanskematerialer så vel som instruksjoner/spesifikasjoner fra hanskeleverandøren.

Hudvern

Egnede verneklær	Bruk tett verneutstyr. Kjemisk beskyttelsestøy.
------------------	---

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern nødvendig ved	korttidig eller liten belastning åndedrettsfilterapparat; ved intensiv eller lengre utsetting: bruk omluft- uavhengig åndedrettsbeskyttelsesapparat.
Anbefalt utstyrstype	Bruk åndedrettsvern.
Anbefalt åndedrettsvern	Masketype: Åndedrettsvern med kombinasjonsfilter. Filterapparater, type: Filter type AP2

Hygiene / miljø

Spesifikke hygienetiltak	Ingen spising, drikking eller røyking ved håndtering av produktet. Vask hendene før pauser og ved slutten av hver arbeidsdag. Unngå kontakt med hud og øyne.
--------------------------	--

Eksponeringskontroll

Eksponeringskontroll, kommentarer	Personlig verneutstyr skal velges i henhold til CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr.
-----------------------------------	--

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Flytende, viskøs.
Farge	Fargeløs – gul.
Lukt	Amin (råtten) lukt.
pH	Verdi: 11 Temperatur: 20 °C Konsentrasjon: 100 g/l
Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: > 200 °C
Flammepunkt	Verdi: ~ 200 °C

Antennelighet (fast stoff, gass)	Ca. 455°C (DIN 51794)
Damptrykk	Verdi: ~ 0,0000046 hPa Temperatur: 20 °C
Tetthet	Verdi: ~ 1,180 g/cm ³ Temperatur: 20 °C
Løslighet	Medium: Vann Verdi: ~ 0,0069 g/l Temperatur: 20 °C Medium: Annet Kommentarer: Blandbar med organiske løsemidler.
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann	Verdi: 3,242 Kommentarer: log POW
Viskositet	Verdi: 10 -14 mPa.s Temperatur: 25 °C

9.2. Andre opplysninger

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Kommentarer	Dette sikkerhetsdatabladet inneholder kun informasjon som dekker sikkerhet og erstatter ikke produktinformasjon eller produktspesifikasjon.
-------------	---

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Ingen reaktivitet er kjent.
-------------	-----------------------------

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Produktet er stabilt under normale temperaturforhold og anbefalt bruk.
------------	--

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Ved normal bruk er det ingen risiko for farlige reaksjoner.
-------------------------------	---

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Ingen informasjon tilgjengelig.
-------------------------	---------------------------------

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Ingen informasjon tilgjengelig.
----------------------------	---------------------------------

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ingen farlige spaltningsprodukter ved riktig lagring og håndtering.
-----------------------------	---

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Øvrige helsefareopplysninger

Estimater over akutt toksisitet,	
----------------------------------	--

blanding	Dose: LC50 Type: Akvatisk toksisitet
Innånding	Verdi: 2,0 mg/l Ingen spesiell informasjon tilgjengelig.
Hudkontakt	Irriterende.
Øyekontakt	Irriterende.
Svelging	Ingen spesiell informasjon tilgjengelig.
Allergi	Mulig ved hudkontakt.
Arvestoffskader	Ingen eksperimentelle bevis for mutagene effekter tilgjengelig.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Akvatisk, kommentarer	Vannforurensende produkt.
-----------------------	---------------------------

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Persistens- og nedbrytbarhetsbeskrivelse	Ingen spesielle opplysninger.
--	-------------------------------

12.3. Bioakkumuleringsevne

Kommentarer, Bioakkumulering	Materialet er ikke biologisk nedbrytbart.
------------------------------	---

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Ingen spesielle opplysninger.
-----------	-------------------------------

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering

PBT vurderingsresultat	Dette produktet er ikke selv og inneholder ikke en PBT.
vPvB vurderingsresultat	Dette produktet er ikke selv og inneholder ikke en vPvB.

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Produktet er en alkalisk løsning. Nøytralisering er nødvendig før avløpsvannet tømmes inn i renseanlegg. Med hensiktsmessig innføring av lave konsentrasjoner i tilpassede biologiske renseanlegg, kan det ikke forventes problemer i nedbrytningsaktiviteten til aktivert slam.
Økologisk tilleggsinformasjon	I mangel på Norske opplysninger legges følgende til: Vannfareklasse 2 (D) (Selvklassifisering): farlig for vann. Ikke la stoffet komme ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker. Fare for drikkevann allerede ved utstrømning av små mengder i marken. I vassdrag også giftig for fisker og plankton. Meget giftig for vannorganismer

AVSNITT 13: DISPONERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Destruer i samsvar med regelverk fra lokale myndigheter.
Avfallskode EAL	Avfallskode EAL: 16 05 08 kasserte organiske kjemikalier som består av eller inneholder farlige stoffer

Klassifisert som farlig avfall: Ja	
Nasjonal avfallsgruppe	Avtal avfallsdisponering med kommuneing./miljøsjef/Miljødirektoratet. Konf.forskriftene vedrørende avfallsgruppe. Se avfallsforskriften av 02.02.09.
Annen informasjon	Deponer tomme beholdere i henhold til myndighetenes forskrifter.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

Farlig gods Ja

14.1. UN-nummer

ADR / RID / ADN	2735
IMDG	2735
ICAO / IATA	2735

14.2. FN-forsendelsesnavn

Varenavn, Engelsk ADR/RID/ADN	AMINES, LIQUID, CORROSIVE, N.O.S.
ADR / RID / ADN	AMINER, FLYTENDE, ETSENDE N.O.S.
IMDG	AMINES, LIQUID, CORROSIVE, N.O.S.
ICAO / IATA	AMINES, LIQUID, CORROSIVE, N.O.S.

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR / RID / ADN	8
Klassifiseringskode ADR / RID / ADN	C7
IMDG	8
ICAO / IATA	8

14.4. Emballasjegruppe

ADR / RID / ADN	III
IMDG	III
ICAO / IATA	III

14.5. Miljøfarer

Marin forurensning	Ja
Kommentarer	Se avsnitt 12.

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Spesielle forholdsregler	Se avsnitt 10/11.
--------------------------	-------------------

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Produktnavn	AMINES, LIQUID, CORROSIVE, N.O.S.
-------------	-----------------------------------

Andre relevante opplysninger

ADR / RID / ADN Fareseddel	8
IMDG Fareetikett	8
ICAO / IATA Etiketter	8
Andre relevante opplysninger	Se transportuhellskort/skriftelige instruksjoner. (www.DSB.no).

ADR / RID - Annen informasjon

Tunnelbegrensningskode	E
Transport kategori	3
Farenr.	80
RID Andre relevante opplysninger	80

IMDG / ICAO / IATA - Annen informasjon

EmS	F-A, S-B
-----	----------

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Referanser (Lover/Forskrifter)	Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer. Sist endret ved forskrift 22. desember 2014 nr.1885. Prioritetsliste/Unntaksliste/Godkjenningliste. Produsent/importør. Forskrift om farlig avfall (2009). Kommissjonsforordning (EU) nr 944/2013 av 2 Oktober 2013 (ATP5). ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database. ADR/RID 2017 – Forskrift om endring i forskrift om landtransport av farlig gods. Europa-parlamentets og rådets forordning (EF) Nr. 1272/2008. Kommissjonsforordning (EU) nr. 453/2010 vedlegg II (Vedlegg II – "II").
--------------------------------	---

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Nei
Kjemikaliesikkerhetsvurdering	Informasjonen i dette sikkerhetsdatabladet skal ikke betraktes som brukerens egen risikovurdering. Det er alltid brukerens ansvar at alle nødvendige forholdsregler er fulgt for å oppfylle kravene i henhold til lokale regler og bestemmelser.
Ytterligere regulatoriske informasjon	Opplysningene støtter seg til dagens kjennskaper og erfaringer. Sikkerhetsdatabladet beskriver produkter med henblikk på sikkerhetskrav.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H302 Farlig ved svelging. H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene. H312 Farlig ved hudkontakt. H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne. H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon. H318 Gir alvorlig øyeskade. H400 Meget giftig for liv i vann.
--	--

	H410 Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann. H412 Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Acute Tox. 4; H302,H312; Skin Sens. 1; H317; Aquatic Chronic 3; H412; Asp. Tox. 1; H304; Skin Corr. 1B; H314;
Ytterligere informasjon	Databladet er laget etter vår nåværende kunnskap, norsk regelverk og produsentens opplysninger. Da brukerens arbeidsforhold ligger utenfor vår kontroll, vil det være brukerens ansvar at de nødvendige forholdsregler blir tatt. Det er den enkelte mottakers plikt å sørge for at informasjon gitt i dette sikkerhetsdatablad blir lest og forstått av alle som bruker, behandler, avhender eller på noen måte kommer i kontakt med produktet. Dette produktet skal bare brukes til det formål det er beregnet for og i henhold til spesifiserte instruksjoner. Opplysningene gjelder kun for det materialet som er angitt her, og gjelder ikke i forbindelse med bruk av noe annet materiale eller i noen form for bearbeidelse. Opplysningene skal ikke anses som en garanti eller kvalitetsspesifikasjon.